

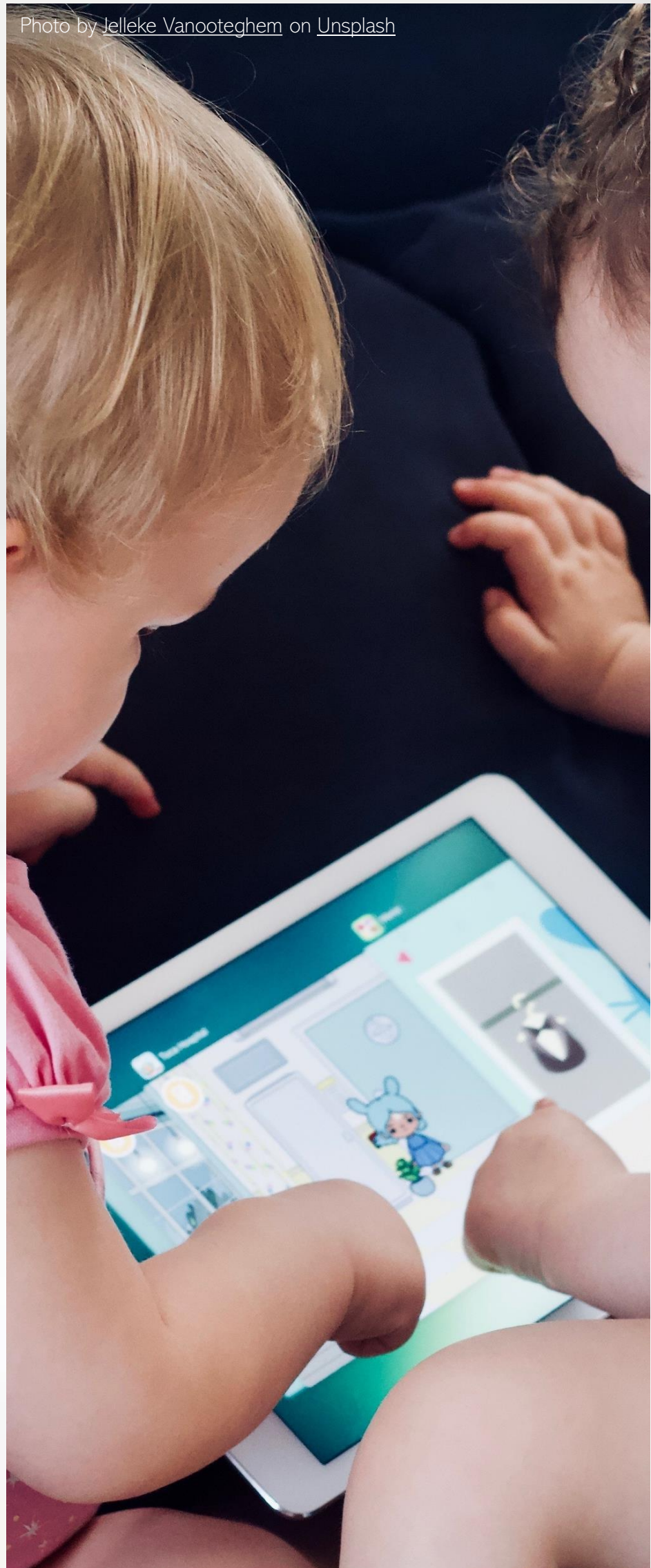
De ondersteuningsbehoefte van ouders in het bieden van schermtijd aan hun kinderen

Student: Marga Coolijmans

Opleiding voor logopedie

Emailadres: margacoolijmans@hotmail.com

Begeleidend docent: Lotte Terwoert

Inleiding

Kinderen besteden steeds meer tijd aan schermen waardoor er minder tijd overblijft voor spel en interactie met anderen¹. Uit onderzoek blijkt dat het gebruikmaken van beeldschermen (schermtijd) door kinderen de kans vergroot op het ontwikkelen van obesitas, cognitieve problemen en taalachterstand^{2,3,4}. In adviezen over schermtijd wordt beschreven dat schermtijd voor kinderen onder de 24 maanden beperkt zou moeten blijven tot maximaal 5 minuten per dag^{2,5}. Ouders spelen in deze fase van het leven van een kind een grote rol bij de invulling van de dag van hun kind. Door een beeld te krijgen van de ondersteuningsbehoeften van ouders in de omgang met schermtijd van hun kind, kan gericht ondersteuning worden geboden.

Onderzoeksvraag: Welke ondersteuningsbehoefte hebben ouders van kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 2 jaar om het schermgebruik van hun kind binnen de aanbeveling van gespecialiseerde onderzoeksbureaus te houden?

Methode

- Kwalitatief onderzoek: semigestructureerde interviews
- Deelnemers: ouders van een kind tussen 0 en 24 maanden
- Werving d.m.v. informatiebrief: facebook, kinderdagverblijven en kennissenkring
- Ethische aspecten: zowel schriftelijke als mondelinge informatievoorziening; toestemmingsverklaring voor opname en vervolgonderzoek; beveiligde opslag van audiobestanden; anonimisering van transcripten
- Interviewschema gedurende interviews aangepast
- Observator voor behouden van interbeoordelaarsbetrouwbaarheid
- Membercheck: deelnemers kregen samenvatting ter controle
- Er zijn 10 interviews afgenomen, verzadiging is bereikt
- Transcripten werden open- en vervolgens axiaal gecodeerd om inzicht te krijgen in gegevens

Inclusie en exclusie criteria:

- Inclusie: ouders met ten minste één kind tussen de 0 en 24 maanden
- Exclusie: ouders jonger dan 18 jaar
- Exclusie: ouders die geen Nederlands spreken

Resultaten

Thema's:

1. Ondersteuningsbehoefte
2. Moment waarop behoefte ontstaat
3. Wijze van informatieverkrijging
4. Inhoud van gewenste informatie

Onderzoekspopulatie

11 Ouders	Nederlands sprekend	Met ten minste één kind tussen 0 en 24 maanden
Twee-ouder-gezinnen	Beide ouders hebben een baan	Opleiding: van MBO tot Universiteit

Pictogrammen van: www.flatoon.com

1. 'Ja, dat heb ik dus helemaal niet, ik vind het gewoon prima zoals het is' (D2)

2. 'Omdat dat nog niet aan de orde is gekomen eigenlijk. En ik vind dat hij dat ook nog niet nodig heeft' (D4)

3. 'Als mensen je dingen opleggen (...) Nou dan gaat het, het ene oor in en het andere uit' (D9)

4. 'Ik ben wel nieuwsgierig naar wat gezond is, naar hoelang je ze maximaal voor een schermje mag zetten' (D1)

1. Alle deelnemers geven in eerste instantie aan geen behoefte te hebben aan ondersteuning, omdat ze tevreden zijn met de huidige situatie of omdat hun kind nog te jong is om daar al echt vragen over te hebben.
2. Ouders verwachten meer vragen over schermtijd te krijgen als hun kind ouder is, zelf meer gaat vragen naar schermen of als er problemen ontstaan.
3. Ouders geven aan het liefst onderbouwde informatie te vinden op internet, in ervaringsverhalen van andere ouders of in een tijdschrift. Ook het consultatiebureau wordt genoemd als bron voor informatie, de meningen lopen hierover uiteen. Ouders willen vooral niet dat informatie belerend wordt gebracht.
4. De meerderheid van de ouders geeft aan informatie te willen over de hoeveelheid schermtijd die past bij een bepaalde leeftijd. Naast de schermtijd willen ouders ook informatie over geschikte programma's en apps voor kinderen. Ze vinden het belangrijk dat de informatie bij hen past.

Discussie

De meerderheid van de deelnemers blijft binnen de norm van vijf minuten schermtijd per dag. Ze wijken af van de gemiddelde hoeveelheid schermtijd van kinderen tussen de 0 en 24 maanden. Het verschil is mogelijk te verklaren uit de uiteindelijke onderzoekspopulatie. Ouders gaan pas op zoek naar ondersteuning wanneer zich problemen voordoen⁶. Dit onderzoek doet vermoeden dat dit ook bij schermtijd het geval is. Voor vragen over de opvoeding gaan de deelnemers graag naar hun eigen ouders, echter niet als het over schermtijd gaat, omdat hun ouders daarmee te weinig ervaring hebben. Geen van de deelnemers ziet schermtijd als bedreiging voor de taalontwikkeling. Uit onderzoek komt naar voren dat schermtijd hierop een negatieve invloed heeft^{2,3,4}. Hiervan zijn ouders niet op de hoogte.

Sterktes van het onderzoek: twee proefinterviews met peerfeedback uitgevoerd; bij elk interview is de zelfde inleiding en afsluiting gebruikt; bij elk interview was een observator aanwezig; binnen één week werd de membercheck uitgevoerd; interviews zijn afgenomen tot verzadiging optrad.

Zwaktes van het onderzoek: de uiteindelijke onderzoekspopulatie was niet zo heterogeen als wenselijk; de term 'ondersteuning' was mogelijk niet eenduidig en had verhelderd moeten worden.

Toepasbaarheid: vanuit dit onderzoek wordt aanbevolen bij het bieden van handreikingen rekening te houden met de volgende punten: uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van de ouders, aansluiten bij hun leefwereld, informatie niet belerend overbrengen. Informatie kan het best worden geboden middels onderbouwde artikelen via voor ouders betrouwbare websites of tijdschriften zoals 'Ouders van nu'.

Vervolgonderzoek: om te kunnen toetsten of bovengenoemde aanpak bij bredere groep ouders toepasbaar is, wordt aangeraden een gelijksoortig onderzoek uit te voeren onder bredere onderzoekspopulatie en surveystudie te doen met een grotere doelgroep. Daarnaast wordt een literatuurstudie naar programma's met een positieve invloed op taalontwikkeling aangeraden.

Conclusie

Ouders geven aan op dit moment geen behoefte te hebben aan ondersteuning in de omgang met schermtijd voor hun kind. Ze zijn tevreden met de manier waarop het nu gaat. Ze verwachten vragen te krijgen wanneer hun kind ouder is en meer in aanraking komt met schermen. Ouders geven aan dan het liefst onderbouwde informatie te vinden op internet, in ervaringsverhalen van andere ouders of in een tijdschrift. Ze zouden informatie willen over de schermtijd die past bij een kind van een bepaalde leeftijd en over de inhoud van programma's. De ouders vinden het fijn handvatten aangereikt te krijgen, maar willen niet dat dingen opgelegd worden. Ze willen zelf keuzes kunnen maken.

Referenties

1. Lin, L. Y., Cherng, R. J., Chen, Y. J., Chen, Y. J., & Yang, H. M. (2015). Effects of television exposure on developmental skills among young children. *Infant behavior and development*, 38, 20-26.
2. Canadian Paediatric Society. (2017, 9 oktober). Screen time and young children: Promoting health and development in a digital world. *Paediatrics & Child Health*, 2017(8), 461-468.
3. Council, O. C. (2016). Media and young minds. *Pediatrics*, 138 (5).
4. Tomopoulos, S., Dreyer, B. P., Berkule, S., Fierman, A. H., Brockmeyer, C., & Mendelsohn, A. L. (2010). Infant media exposure and toddler development. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*, 164(12), 1105-1111.
5. Pijpers, R., Brouwer, C., & Borgdorff, M. (2011). App noot muis: Peuters en kleuters op internet. Stichting Mijn Kind Online.
6. Aarts, W., Boendermaker, L., & Distelbrink, M. (2017). Ouders ondersteunen bij de opvoeding.